

ще отпразнуваме 1-ви май като нова, не само радостна, не само весела, а нация трудеща се, нация бореща се.“ Свойствено за наивността е да се появява там, където е най-малко очаквана.

Доктринерското дублиране „циганин като българин“ води до такова повсеместно механично заместване и присъединяване, че в трогателната му последователност избива тъкмо тази етническа особеност (наивността при вземане на решения), която трябва да се сведе до несъществен минимум. С цел маркиране на равноправие са разширени „думите на Паисий“ в статията с дописнически произход „Може би чудо!“ на Вл. Г. Николов от Лом (Романо-Еси, бр.9 / 1948): „О, неразумни юроде, поради что се срамиш да се наречеш българин (циганин)“. Впрочем равноправието е правилно припознато като циганско изобретение, доколкото то няма сетива за йерархичния обществен порядък. Впоследствие тъкмо радушното прегръщане на идеята за равноправието изиграва лоша шега на „другаря М. Пашов“. Свободното слово също е прието като цигански приоритет и наброяващите според данни на същия весник от 1947-ма година 250 хиляди роми стават след избирането на техния организатор за народен представител (пак според данни на вестника) 500 хиляди. В същото време стихотворението на Алия Исмаилов „Цигани“ (бр.10 / 1948), започващо по паисевски с „Не се срами ти, другарю“, завършва с възторжено присъединяване, което е неспособно да си даде сметка за опасността, която крие: „Да живеят Сталин, Тито, Димитров,/ и другаря М. Пашов!“.

Като специфика на периодичния печат от края на 40-те следва да се отбележи и силното присъствие на дописническата линия, която налага собствено преформулиране на журналистическите жанрове. В редакционни статии са вплетени изповеди на майки за това как учат децата си на организиран, подреден и хигиеничен живот, а една от тях на Тодор Павлов от бр.2 / 1964г. носи същото заглавие - „Из живота на циганите“, което вече е получила рубриката за отзиви на читатели. Остава и изискването дописките да говорят за „бойните“ подвизи на ударниците вместо за „културния живот“, представян основно от „джазовата музикално-артистична група ‘Фараоните’“. Циганите сами свикват на материалистичния поглед към историята, откривайки с дописките си, че всеки може да бъде организатор, ако е достатъчно всеотдаен. Всеотдайност, изразяваща се например в жертвата, според която в чест на празника организаторът не получава безплатни галоши, както гласи известният виц.